

International Conference in Open and Distance Learning

Vol 13, No 4 (2026)

ICODL2025

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

13ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

ISBN: 978-618-5335-30-4

Ανοικτή & Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση:

Οι Δεξιότητες του 21ου Αιώνα & η Πρόκληση της Τεχνητής Νοημοσύνης

ΤΟΜΟΣ 4

5-7/12 2025

ΕΑΠ Πάτρα & Εξ Αποστάσεως

“Let’s talk about our habits -They reflect the culture!” A school network through eTwinning.

Σταματία Θέμελη, Θεοδώρα Μητσοκάπα

doi: [10.12681/icodl.8537](https://doi.org/10.12681/icodl.8537)

Copyright © 2026, Σταματία Θέμελη, Θεοδώρα Μητσοκάπα

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

«Ας μιλήσουμε για τις συνήθειές μας, είναι φορείς πολιτισμού!» Μια δικτύωση σχολείων μέσα από το eTwinning.

“Let’s talk about our habits -They reflect the culture!” A school network through eTwinning.

Θέμελη Σταματία

ΠΕ06, Μ.Εδ. στις ΤΠΕ
Δημοτικό Σχολείο, Παλαιό Φάληρο, Αττική
stamthem@gmail.com

Μητσοκάπα Θεοδώρα

ΠΕ06, Μ.Εδ. στην Ειδική Αγωγή, Μ. Εδ. στη Διοίκηση
Σχολικών Μονάδων
Γυμνάσιο με Λ.Τ. Μεγανησίου Λευκάδας
dora.mitsokapa@gmail.com

Περίληψη

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει μια διδακτική πρόταση που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος eTwinning, με τίτλο “My months, my habits”. Το πρόγραμμα εστίασε στη διαπολιτισμική επικοινωνία και συνεργασία μαθητών/τριών από πόλεις της Ελλάδας και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες μέσω της Αγγλικής γλώσσας. Αντάλλασαν πληροφορίες για τις συνήθειες και τα έθιμα τους, εξ αποστάσεως, καλλιεργώντας παράλληλα δεξιότητες στην Αγγλική γλώσσα, την τεχνολογία και τη συνεργατική μάθηση. Η οικεία μελέτη επιδείχνει τους στόχους, τη μεθοδολογία, τις φάσεις υλοποίησης, τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς και τα αποτελέσματα που καταγράφηκαν. Τονίζεται η συμβολή του προγράμματος στην ανάπτυξη δεξιοτήτων των μαθητών/τριών, απαραίτητες στο σύγχρονο κόσμο. Αναδεικνύεται η σημασία της βιωματικής μάθησης και της ενεργούς συμμετοχής των μαθητών σε εκπαιδευτικά δίκτυα. Τα ευρήματα μπορούν να αποτελέσουν αφετηρία για περαιτέρω παιδαγωγικές πρακτικές που ενισχύουν την εξωστρέφεια και την πολυπολιτισμικότητα στην εκπαίδευση.

Λέξεις- κλειδιά

eTwinning, αγγλική γλώσσα, πολιτισμός, διαπολιτισμική εκπαίδευση, συνεργασία, δεξιότητες

Abstract

The present paper presents a teaching proposal that was implemented within the framework of the European program eTwinning with the title “My months, my habits”. The program focused on intercultural communication and the cooperation of the students from cities of Greece and other European countries through the English language. They exchanged information about their habits and customs online, while simultaneously developing skills in the English language, the technology and cooperative learning. The paper presents the goals, the methodology, the implementation phases, the tools that were used as well as the outcomes that were recorded. The emphasis is on the contribution of the program to develop the skills of the students that are needed in the modern world. The importance of experiential learning and the active participation of students in education networks is highlighted. The findings may serve as a starting point for further pedagogical practices that promote openness and multiculturalism in education.

Keywords

eTwinning, English language, culture, intercultural education, cooperation, skills

Εισαγωγή

Η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία eTwinning προωθεί τη συνεργασία σχολείων από απόσταση μέσω της χρήσης ΤΠΕ, ενισχύοντας την επικοινωνία, την πολιτισμική κατανόηση και τη δημιουργικότητα. Η διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας, μέσα από τέτοια καινοτόμα προγράμματα, αποκτά ζωντάνια και νόημα, προσφέροντας στους μαθητές αυθεντικές ευκαιρίες επικοινωνίας. Η εργασία αυτή παρουσιάζει μία διδακτική πρόταση που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του eTwinning, με στόχο την καλλιέργεια γλωσσικών και κοινωνικών δεξιοτήτων μέσω της διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης.

Θεωρητικό πλαίσιο

Η συνεργατική μάθηση προάγει την ανάπτυξη κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων, (Slavin, 1995) ενισχύοντας ταυτόχρονα τη γνωστική εμπλοκή των

μαθητών. Όταν οι μαθητές εργάζονται μαζί για έναν κοινό στόχο, ενδυναμώνεται η αίσθηση του «ανήκειν» (Johnson & Johnson, 1999) και αναπτύσσεται η υπευθυνότητα και η αλληλεξάρτηση. Παράλληλα, η βιωματική μάθηση (Kolb, 1984) επιτρέπει στους μαθητές να μαθαίνουν μέσα από την εμπειρία, ενισχύοντας την κατανόηση και τη μεταγνώση. Η ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία της μάθησης συνδέεται με αυξημένα επίπεδα ενδυνάμωσης και αυτοεκτίμησης των μαθητών (Prince, 2004), ενώ η εναλλαγή ρόλων και η δημιουργική έκφραση καθιστούν τη μάθηση πιο ουσιαστική και διαρκή (O'Neill & Murphy, 2010).

Η παιδαγωγική βάση του eTwinning εδράζεται στις αρχές της συνεργατικής μάθησης, της διαθεματικής προσέγγισης και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης (Καψάλης, 2011). Η αξιοποίηση ΤΠΕ στην εκπαίδευση επιτρέπει την αυθεντική επικοινωνία (Kress, 2003), ενισχύει την αυτονομία και ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα των παιδιών. Η συμμετοχή των μαθητών/τριών σε Ευρωπαϊκά projects προάγει τη διαπολιτισμική συνείδηση (Δεληγιάννη, 2019) και τη γλωσσική δεξιότητα μέσω βιωματικής μάθησης. Η διδασκαλία της ξένης γλώσσας αποκτά επιπλέον νόημα όταν συνδέεται με πραγματικά επικοινωνιακά περιβάλλοντα (Council of Europe, 2001).

Σκοπός και στόχοι του προγράμματος

Ο βασικός σκοπός του έργου “My months, my habits” ήταν η προώθηση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, της συνεργασίας και της γλωσσικής ανάπτυξης των μαθητών/τριών μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων στην Αγγλική γλώσσα. Ειδικότεροι στόχοι περιλάμβαναν: την εξοικείωση με έθιμα και συνήθειες άλλων χωρών, την ενίσχυση της ομαδοσυνεργατικής μάθησης, την ανάπτυξη δεξιοτήτων ΤΠΕ και την καλλιέργεια θετικής στάσης απέναντι στη διαφορετικότητα.

Ρόλος του εκπαιδευτικού

Η παιδαγωγική μέθοδος που ακολουθήθηκε από τον εκπαιδευτικό είναι αυτή της υποβοηθούμενης ανακάλυψης γνώσης (scaffolding – πλαίσιο στήριξης) (Κόμης, 2004· Βοσνιάδου, 2006). Ανατροφοδότηση δίνεται από το διδάσκοντα και ομάδες μαθητών κατά την πορεία της εργασίας. Όσον αφορά τον εκπαιδευτικό, υπήρχαν φύλλα εργασίας που είχαν προτεινόμενες προτάσεις και λεξιλόγιο που αφορούσε

την κάθε ενότητα και παρουσιάζονταν στο διαδραστικό πίνακα σε ομάδες λέξεων. Για παράδειγμα, εάν έπρεπε οι μαθητές να μιλήσουν για διατροφή ή τον καιρό δίνονταν ομάδες λέξεων όπως : Fruit, Vegetables, Meat, Weather, Clothes etc. για να χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια από τους μαθητές σε προτάσεις στο γραπτό λόγο. Έτσι έχτιζαν σταδιακά το λόγο τους για να φτιάξουν μια μικρή έκθεση με τις ιδέες τους στα Αγγλικά. Αναφορικά με την εργασία σε ομάδες, ο κάθε μαθητής μπορούσε να διεκπεραιώσει την εργασία του μέσα από συζήτηση, ανταλλαγή ιδεών και συνεργασία με τα μέλη της ομάδας του. Μέσα στο πλαίσιο αυτό ο κοινός στόχος ήταν να υπάρχει αλληλοβοήθεια σε μέλη που στερούνταν ιδεών ή δυσκολεύονταν στη γραπτή έκφραση ώστε να προχωρούν αρμονικά με τους υπολοίπους. Μόλις ετοιμάζονταν η έκθεση, τα παιδιά διενεργούσαν αναζητήσεις στο διαδίκτυο για ταιριαστές εικόνες ώστε να υπάρχει έμπνευση για την καλλιτεχνική έκφραση σε ζωγραφική.

Μεθοδολογία- Πορεία Διδασκαλίας

Στο πλαίσιο του έργου “My months, my habits”, οι δραστηριότητες υλοποιήθηκαν με βάση διαφορετική θεματική κάθε μήνα, δίνοντας τη δυνατότητα στους μαθητές/τριες να εκφραστούν δημιουργικά και να γνωρίσουν πολιτισμικά στοιχεία άλλων περιοχών. Υπήρχε ανταλλαγή αλληλογραφίας ανάμεσα στις χώρες που συμμετείχαν σε αυτό το έργο η οποία συνοδεύονταν από αντίστοιχες ζωγραφιές. Τα σχολεία που έλαβαν μέρος στη δράση αυτή ήταν: Δημοτικό της Αθήνας, Δημοτικό στο Αγρίνιο Αιτωλοακαρνανίας και αντίστοιχες τάξεις και ηλικίες μαθητών από σχολείο της Ισπανίας, της Ιταλίας και της Πολωνίας.

Τον Ιανουάριο, οι μαθητές περιέγραψαν τις καιρικές συνθήκες στη χώρα τους και το τί φορούν κατά την καθημερινότητά τους. Υπήρχε και ανάλογο βίντεο από την Πολωνία με μαθητές που φορούσαν πολύ ζεστά μπουφάν σε αντίθεση με τις άλλες χώρες την ίδια εποχή. Η ανταλλαγή των γραμμάτων και των ζωγραφιών ήταν η αφορμή για διάφορες συγκρίσεις και συζητήσεις σχετικά με τις καιρικές συνθήκες στις άλλες χώρες ανάλογα με τη γεωγραφική θέση και πώς τις αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι που ζουν εκεί.

Τον Φεβρουάριο, παρουσίασαν τα αγαπημένα τους σημεία και τα αξιοθέατα της πόλης τους, δίνοντας την ευκαιρία στους εταίρους να γνωρίσουν τοπικά στοιχεία.

Δόθηκε έμφαση στον πολιτισμό αλλά υπήρχε πάντα μια άμεση διασύνδεση με τα ενδιαφέροντα των ίδιων των μαθητών/τριών. Οι μαθητές διδάχτηκαν βιωματικά και ενθουσιάστηκαν ανακαλύπτοντας αξιοθέατα σε ξένα μέρη και συγκράτησαν τα περισσότερα από αυτά.

Τον Μάρτιο, επικεντρώθηκαν στις συνήθειες που σχετίζονται με τις Αποκριές, τα κοστούμια και τις παραδόσεις της περιόδου. Αισθάνθηκαν την ανάγκη να στείλουν στα άλλα σχολεία περιγραφή της στολής που επέλεξαν για τις Αποκριές/ Καρναβάλι και να σχολιάζουν εντυπωσιασμένοι τις στολές άλλων μαθητών.

Τον Απρίλιο, ασχολήθηκαν με το Πάσχα, περιγράφοντας τα αγαπημένα τους έθιμα και τον τρόπο με τον οποίο γιορτάζεται στην οικογένεια και την κοινότητά τους. Με αυτό τον τρόπο εστίασαν σε παραδόσεις των χωρών που αντανakλούν διαφορετικούς πολιτισμούς και έμαθαν διαφορετικούς τρόπους που γιορτάζεται η ίδια γιορτή, σε περιοχές της αλλοδαπής.

Οι δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν στα Αγγλικά, σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο, με τη χρήση λέξεων, εκφράσεων και εικαστικών μέσων που επέτρεψαν στους μαθητές/τριες να αναπτύξουν γλωσσικές και πολιτισμικές δεξιότητες. Το πρόγραμμα βασίστηκε στη βιωματική και συνεργατική μάθηση. Η παιδαγωγική προσέγγιση εστίασε στην ομαδοσυνεργατική μέθοδο και στη διαθεματική σύνδεση με τα μαθήματα της Γλώσσας, της Ιστορίας και της Αισθητικής αγωγής.

Δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα για τους μαθητές/τριες που αποκόμισαν μέσα από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα

1) *Ομαδική εργασία και συνεργατικές δεξιότητες:*

(Κουλουμπαρίτση,2011; Ματσαγγούρας 2000)

Οι μαθητές ετοίμασαν ατομικές εργασίες μέσα στο πλαίσιο ομάδων. Προωθήθηκε η ατομική μάθηση μέσω συνεργατικών διεργασιών. Ανέπτυξαν δεξιότητες που αφορούν το να ακούν ενεργά τους άλλους για να επιλύσουν τις δικές τους δυσκολίες καθώς επίσης ότι θα έπρεπε να προσαρμόζουν το λόγο τους ώστε να γίνονται κατανοητοί στην ομάδα. Τέλος οι όποιες συγκρούσεις επιλύονταν μέσω διαπραγμάτευσης, ώστε να προχωρά η εργασία και να επιτυγχάνονται τα αναμενόμενα συλλογικά αποτελέσματα.

Αυτές οι δεξιότητες είναι πολύτιμες και μπορούν στο μέλλον να ωφελήσουν τους μαθητές στην κοινωνική και προσωπική τους πορεία.

2) *Διαπολιτισμική συνείδηση* (Ainscow et al., 2006; UNESCO, 2017) και *συμπερίληψη*:

Οι μαθητές χρησιμοποίησαν την Αγγλική γλώσσα για να περιγράψουν πολιτισμικές πτυχές της καθημερινότητάς τους. Ανέτρεξαν στις δικές τους συνήθειες πρώτα και στη συνέχεια μαθαίνοντας για τις συνήθειες των συμμαθητών τους αλλά και παιδιών από άλλες χώρες, απέκτησαν πολιτισμική επίγνωση. Έμαθαν ότι όλες οι χώρες έχουν ενδιαφέρουσες παραδόσεις και πολιτισμό και ανέπτυξαν γνώση και σεβασμό για μαθητές που ζουν σε άλλα περιβάλλοντα και συνθήκες μέσα από την επικοινωνία μαζί τους από απόσταση.

3) *Δεξιότητες εξοικείωσης με εργαλεία ΤΠΕ* (Κόκκος, 2005; Λιοναράκης, 2001) και *τη χρήση τους* :

Χρησιμοποιήθηκαν εργαλεία όπως διαδραστικοί πίνακες, padlet σχολείων για δημοσίευση και διάχυση των εργασιών στις σχολικές κοινότητες, word processors, google docs για ανταλλαγή πληροφοριών, παρουσιάσεις για ομάδες λέξεων και εκπαιδευτικές πλατφόρμες (eTwinning). Η χρήση των τεχνολογικών εργαλείων συμβάλλει ουσιαστικά στην εξοικείωση των μαθητών με αυτά, καλλιεργώντας παράλληλα δεξιότητες που θεωρούνται θεμελιώδεις για τον 21ο αιώνα, όπως η κριτική σκέψη, η συνεργασία και ο ψηφιακός γραμματισμός.

4) *Καλλιέργεια γλωσσικών δεξιοτήτων και ανάπτυξη αυτοπεποίθησης στην επικοινωνία*:

Όταν οι μαθητές επικοινωνούν μέσα σε αυθεντικά περιβάλλοντα χρήσης της Αγγλικής γλώσσας, η έμφαση είναι στην επικοινωνία και όχι αποκλειστικά στη γραμματικοσυντακτική ακρίβεια, με αποτέλεσμα τυχόν λάθη να απενεχοποιούνται. Η συγκεκριμένη εργασία, μέσα από την ανταλλαγή πολιτισμικών στοιχείων και την παρουσίαση προσωπικών και τοπικών εμπειριών, έδωσε τη δυνατότητα στους μαθητές να χρησιμοποιήσουν την Αγγλική γλώσσα για αυθεντικούς επικοινωνιακούς σκοπούς. Αυτό ενίσχυσε την ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η ευχέρεια, η ακρίβεια και η χρήση

πλούσιου λεξιλογίου (Littlewood, 2004; Swain, 2000). Παράλληλα, η αίσθηση επιτυχίας και η θετική ανατροφοδότηση από συμμαθητές και εταίρους αύξησε το κίνητρο και την αυτοπεποίθηση τους να χρησιμοποιούν την Αγγλική γλώσσα σε ποικίλα επικοινωνιακά πλαίσια (Dörnyei, 2001; Richards & Rodgers, 2014).

5) *Δεξιότητες διαθεματικής μάθησης:*

Οι μαθητές χρειάστηκε να συνδυάσουν στοιχεία από τα μαθήματα των Αγγλικών, της Ιστορίας και των Καλλιτεχνικών, δημιουργώντας έργα που απαιτούσαν την εφαρμογή γνώσεων και δεξιοτήτων από διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, ανέπτυξαν δεξιότητες κριτικής σκέψης, δημιουργικότητας και ικανότητας μεταφοράς γνώσης σε διαφορετικά πεδία (Ματσαγγούρας, 2003; Χατζηγεωργίου, 2004). Η διαθεματική προσέγγιση ενίσχυσε την ουσιαστική μάθηση, καθώς οι μαθητές είδαν τη σύνδεση μεταξύ των μαθημάτων και κατανόησαν καλύτερα την εφαρμογή της γνώσης στην καθημερινή και πολιτισμική ζωή (Ματσαγγούρας, 2003; Χατζηγεωργίου, 2004).

Αποτελέσματα και οφέλη για τη σχολική κοινότητα

Οι μαθητές ανέπτυξαν σημαντικές δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας, ενώ ενισχύθηκε η αναγνωστική και η γραπτή τους έκφραση. Η ενασχόληση με συνήθειες άλλων λαών καλλιέργησε πολυπολιτισμική συνείδηση και θετική στάση απέναντι στη διαφορετικότητα. Οι εκπαιδευτικοί ενίσχυσαν τη διαθεματική προσέγγιση του μαθήματος, ενσωματώνοντας πολιτισμικά στοιχεία στο μάθημα των Αγγλικών. Το σχολείο πρόβαλε τις δράσεις του στην τοπική κοινότητα, μέσω διαδικτυακών πλατφορμών και φυσικής έκθεσης υλικού.

Συμπεράσματα και προτάσεις

Αξίζει να σημειωθεί ότι η παρούσα διδακτική πρόταση αναδεικνύει τον επικοινωνιακό χαρακτήρα της γλωσσικής διδασκαλίας, καθώς μέσα από την αυθεντική ανταλλαγή πολιτισμικών στοιχείων και εμπειριών, οι μαθητές χρησιμοποίησαν την Αγγλική γλώσσα ως εργαλείο πραγματικής επικοινωνίας. Σύμφωνα με την προσέγγιση της Επικοινωνιακής Διδασκαλίας Γλωσσών

(Communicative Language Teaching) (Richards & Rodgers, 2014), η ουσία της εκμάθησης μιας ξένης γλώσσας βρίσκεται στη δυνατότητα του μαθητή να επικοινωνεί αποτελεσματικά και κατανοητά σε ρεαλιστικά περιβάλλοντα.

Η υλοποίηση του eTwinning προγράμματος απέδειξε τη δυναμική της διεθνούς συνεργασίας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η γλώσσα αποτέλεσε το μέσο επικοινωνίας και πολιτισμικής ανταλλαγής, ενώ ταυτόχρονα ενισχύθηκαν οι ΤΠΕ και οι κοινωνικές δεξιότητες των μαθητών. Η πρόταση αυτή μπορεί να αξιοποιηθεί σε παρόμοια σχολικά περιβάλλοντα, ενισχύοντας τον διαπολιτισμικό και παιδαγωγικό χαρακτήρα του μαθήματος των Αγγλικών.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

- Ainscow, M., Booth, T., & Dyson, A. (2006). *Improving schools, developing inclusion*. Routledge.
- Βοσνιάδου, Σ. (2006). *Μάθηση και διδασκαλία: Οι σύγχρονες τάσεις στην εκπαίδευση*. Gutenberg.
- Council of Europe. (2001). *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment*. Cambridge University Press.
- Deligianni, C. (2019). *Η ενσωμάτωση του eTwinning στο αναλυτικό πρόγραμμα*. Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Dörnyei, Z. (2001). *Motivational strategies in the language classroom*. Cambridge University Press.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). *Learning together and alone: Cooperative, competitive, and individualistic learning* (5th ed.). Allyn and Bacon.
- Καψάλης, Α. (2011). *Καινοτόμες διδακτικές πρακτικές στη γλωσσική διδασκαλία*. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 52, 33–46.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice-Hall.
- Κόκκος, Α. (2005). *Η εκπαίδευση ενηλίκων: Ανιχνεύοντας το πεδίο*. Μεταίχμιο.
- Κόμης, Β. (2004). *Εισαγωγή στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση*. Μεταίχμιο.
- Κουλουμπαρίτση, Α. (2011). *Η συνεργατική μάθηση στην τάξη: Θεωρία και πράξη*. Παπαζήση.
- Kress, G. (2003). *Literacy in the new media age*. Routledge.
- Λιοναράκης, Α. (2001). *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Θεωρία και πράξη*. ΕΑΠ.
- Littlewood, W. (2004). *The task-based approach: Some questions and suggestions*. *ELT Journal*, 58(4), 319–326. <https://doi.org/10.1093/elt/58.4.319>
- Ματσαγγούρας, Η. (2000). *Η Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία: Θεωρία και πράξη*. Γρηγόρη.
- Ματσαγγούρας, Η. (2003). *Διαθεματική Προσέγγιση της Γνώσης: Σχεδιασμός και εφαρμογή*. Γρηγόρη.
- O'Neill, G., & Murphy, F. (2010). *Guide to taxonomies of learning*. University College Dublin.
- Prince, M. (2004). *Does active learning work? A review of the research*. *Journal of Engineering Education*, 93(3), 223–231. <https://doi.org/10.1002/j.2168-9830.2004.tb00809.x>
- Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and methods in language teaching* (3rd ed.). Cambridge University Press.
- Slavin, R. E. (1995). *Cooperative learning: Theory, research, and practice* (2nd ed.). Allyn and Bacon.
- Swain, M. (2000). *The output hypothesis and beyond: Mediating acquisition through collaborative dialogue*. In J. P. Lantolf (Ed.), *Sociocultural theory and second language learning* (pp. 97–114). Oxford University Press.
- UNESCO. (2017). *A guide for ensuring inclusion and equity in education*. UNESCO.

Van de Pol, J., Volman, M., & Beishuizen, J. (2010). *Scaffolding in teacher–student interaction: A decade of research*. Educational Psychology Review, 22, 271–296. <https://doi.org/10.1007/s10648-010-9127-6>

Wood, D., Bruner, J. S., & Ross, G. (1976). *The role of tutoring in problem solving*. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 17(2), 89–100. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.1976.tb00381.x>

Χατζηγεωργίου, Γ. (2004). *Διαθεματικότητα και σχολική πράξη*. Μεταίχιμο.

Όροι Έκδοσης, Πνευματικά Δικαιώματα και Ακαδημαϊκή Δεοντολογία

Η παρούσα έκδοση περιλαμβάνει τις εισηγήσεις που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο των εργασιών του Συνεδρίου. Οι απόψεις που διατυπώνονται στα κείμενα είναι αποκλειστικά προσωπικές απόψεις των συγγραφέων και δεν εκφράζουν απαραίτητα τις θέσεις της Οργανωτικής ή της Επιστημονικής Επιτροπής.

Ευθύνη Συγγραφέων & Πνευματικά Δικαιώματα: Κάθε συγγραφέας φέρει την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη για το περιεχόμενο του κειμένου του. Οι συγγραφείς εγγυώνται ότι τα κείμενά τους αποτελούν προϊόν πρωτότυπης επιστημονικής εργασίας και ότι έχουν εξασφαλίσει όλες τις απαραίτητες γραπτές άδειες για τη χρήση υλικού (εικόνες, διαγράμματα, εκτενή αποσπάσματα κ.λπ.) που υπόκειται σε πνευματικά δικαιώματα τρίτων.

Χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης (TN): Στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ακεραιότητας, οι συγγραφείς δηλώνουν ότι η χρήση εργαλείων Παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης (GenAI), όπου αυτή πραγματοποιήθηκε, περιορίστηκε αποκλειστικά σε υποστηρικτικό επίπεδο (π.χ. γλωσσική επιμέλεια, οργάνωση δομής). Η τελική επιστημονική κρίση, η επαλήθευση των πηγών και η αυθεντικότητα των συμπερασμάτων παραμένουν αποκλειστική ευθύνη των φυσικών προσώπων-συγγραφέων.

Οι επιμελητές/τριες της έκδοσης και οι διοργανωτές του Συνεδρίου δεν φέρουν καμία ευθύνη για τυχόν παραβιάσεις πνευματικών δικαιωμάτων τρίτων ή για την επιστημονική ακρίβεια των στοιχείων που παρατίθενται από τους συγγραφείς.